

DECYZJA

Na podstawie art. 26a ust. 1, ust. 2 pkt 2, ust. 3 w zw. z art. 226b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2023.1587 t.j. z późn. zm), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2024.572 t.j.)

ustalam:

- 1) konieczność niezwłocznego usunięcia i zagospodarowania odpadów niebezpiecznych znajdujących się na działkach o numerach ewidencyjnych 111 i 112 obręb Wszedzień, gmina Mogilno, powiat mogileński, województwo kujawsko – pomorskie;
- 2) zakres i sposób przeprowadzenia działań: odpady będą usuwane w pojemnikach w których będą umieszczone, pojemniki będą zabezpieczone i przenoszone za pomocą wózka widłowego lub innych urządzeń odpowiednio do tego przystosowanych i wywiezione z terenu działek o numerach ewidencyjnych 111 i 112 obręb Wszedzień, gmina Mogilno, powiat mogileński, województwo kujawsko – pomorskie;
- 3) usunięcie i zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych o których mowa w pkt 1 rozpocznie się niezwłocznie po otrzymaniu środków z budżetu państwa o których mowa w art. 226b ustawy o odpadach ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2023.1587 t.j. z późn. zm.) i zakończy się po wykorzystaniu powyższych środków z budżetu państwa;
- 4) zobowiązać Skarb Państwa – jako władającego nieruchomością do udostępnienia działek o numerach ewidencyjnych 111 i 112 obręb Wszedzień gmina Mogilno powiat mogileński, województwo kujawsko – pomorskie, od dnia otrzymania środków z budżetu państwa o których mowa w art. 226b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2023.1587 t.j. z późn. zm.) najpóźniej do dnia 31 grudnia 2026 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w przypadku gdy ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska konieczne jest niezwłoczne usunięcie odpadów, właściwy organ podejmuje działania polegające na usunięciu odpadów i gospodarowaniu nimi. Właściwym organem w sprawach o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy obowiązek usunięcia odpadów powstał w związku z wydaniem decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzeniem nieważności, uchYLENIEM lub wygaśnięciem decyzji związanej z gospodarką odpadami – jest organ właściwy do wydania tej decyzji – w tym przypadku Starosta Mogileński.

W celu wykonania obowiązków o których mowa wyżej, właściwy organ określa w drodze decyzji skierowanej do władającego powierzchnią ziemi: zakres i termin udostępnienia przez niego powierzchni ziemi, obiektów lub innych miejsc w których znajdują się odpady, zakres i sposób przeprowadzenia działań mających na celu usunięcie odpadów przez ten organ oraz termin rozpoczęcia i zakończenia działań.

Decyzję o której mowa wyżej, wydaje się po zasięgnięciu opinii w sprawie spełnienia przesłanek konieczności niezwłocznego usunięcia odpadów: Wojewódzkiego Inspektora Ochrony

Środowiska, Organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej. W związku z powyższym, zgodnie z art. 26a ust. 5 ustawy o odpadach, w dniu 11 marca 2024 r. tutejszy Organ wystąpił do tych instytucji z prośbą o wyrażenie opinii w sprawie konieczności usunięcia odpadów niebezpiecznych znajdujących się na działkach o numerach ewidencyjnych 111 i 112 w miejscowości Wszedzień.

Ze względu na przedłużający się czas magazynowania odpadów wykazujących właściwości szkodliwe i toksyczne oraz zagrożenie pożarowe występujące na przedmiotowym terenie, uzyskano opinie:

- Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska znak: WIOŚ-WI.7041.1.23.2024.DT z dnia 19 marca 2024 r. w której czytamy:
„(...) konieczność niezwłocznego usunięcia odpadów, która wynika z:
 - rodzaju magazynowanych odpadów oraz ich znacznej ilości tj. głównie ciekłe odpady niebezpieczne magazynowane w beczkach i mauzerach (...), wykazujące szkodliwe i toksyczne właściwości dla życia i zdrowia ludzkiego oraz środowiska,*
 - czasu zdeponowania oraz sposobu magazynowania odpadów (...), które w wyniku długiego okresu magazynowania posiadają widoczne uszkodzenia, nieszczelności zaworów, korozji,*
 - miejsca zdeponowania odpadów: oględziny WIOŚ w Bydgoszczy przeprowadzone w dniu 31.07.2023 r. wykazały liczne ubytki w ogrodzeniu tym samym możliwość wstępu na teren posesji osobom postronnym,*
 - zagrożenia pożarowego (...). W związku z prężnie działającą tzw. „szarą strefą” w gospodarce odpadami, istnieje duże ryzyko wystąpienia kolejnego pożaru w wyniku podpalenia. Ponadto w porze letniej, w trakcie wysokich temperatur widoczna jest „praca pojemników z odpadami” i wzrost ciśnienia wewnątrz pojemników”,*
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mogilnie znak: NHS.9022.7.5.2024 z dnia 27 marca 2024 r. W celu wydania przedmiotowej opinii w odniesieniu do występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia w związku z obecnością tych odpadów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mogilnie zwrócił się z prośbą o uzupełnienie informacji o warunkach istniejących na składowisku które otrzymał w dniu 25 marca 2024 r., a następnie w wydanym postanowieniu wskazał, że – *„(...) Każde rozszczelnienie pojemników i niekontrolowany wyciek, który przy obfitych opadach może być przesączony do warstw wodonośnych lub być splukany na grunty uprawowe, może wpłynąć na zdrowie ludzi zamieszkujących najbliższe otoczenie.”,*
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy znak: WSS.500.1.1.2024.BW z dnia 27 marca 2024 r. który pisze: *„Należy wskazać, że dokumenty zgromadzone w prowadzonym przez tut. Organ postępowaniu w sprawie nałożenia na podmiot korzystający ze środowiska obowiązku przeprowadzenia działań zapobiegawczych i naprawczych w związku ze zgłoszeniem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w wodach powierzchniowych i powierzchni ziemi na działkach ewidencyjnych 111 i 112, obręb Wszedzień, gm. Mogilno, potwierdzają występowanie szkody w środowisku. Dodatkowo fakt długotrwałego pozostawiania odpadów na przedmiotowej nieruchomości, częściowo bez zadaszenia, na nieutwardzonym podłożu, zwiększa ryzyko powiększenia się szkody w środowisku w przypadku rozszczelnienia pojemników.”,*

- Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie znak: PZ.5268.1.2024.PK z dnia 20 marca 2024 r. cytuję: „*Odpady w większości składowane są w obiektach magazynowych o konstrukcji murowanej z posadzkami betonowymi oraz częściowo bezpośrednio na gruncie. Część pojemników jest powywracana, a ich zawartość częściowo rozsypana. Część pojemników jest uszkodzona z widocznymi odciekami do gruntu.*”

Wszyscy wyżej wymienieni wyrażają stanowisko, iż spełnione są przesłanki konieczności niezwłocznego usunięcia odpadów zlokalizowanych w miejscowości Wszedzień.

Z przeprowadzonej inwentaryzacji szacunkowej odpadów znajdujących się na terenie dz. nr 111 i 112 obręb Wszedzień w dniu 15 kwietnia 2019 r., wykonanej przez pracowników Starostwa Powiatowego w Mogilnie z udziałem przedstawicieli Kółka Rolniczego we Wszedniu, ustalono, że na terenie przedmiotowej nieruchomości znajdują się: odpady niebezpieczne oraz inne niż niebezpieczne; stałe oraz płynne; w beczkach, workach typu big-bag, kartonach oraz mauzerach. Zidentyfikowano: pojemniki po pestycydach, pojemniki z odczynnikami, odpady komunalne, plastikowe, filtry oraz inne opakowania zawierające substancje niebezpieczne. Ze względów bezpieczeństwa, podczas inwentaryzacji, nie otwierano beczek i mauzerów które w żaden sposób nie były opisane i nie można stwierdzić co zawierają.

Powiat Mogileński w ramach przeprowadzonych przetargów dokonał dwóch wywozów odpadów w terminach:

- 15 – 22 października 2018 r. - przetransportowano i zutylizowano odpady niebezpieczne w ilości 216,18 Mg na łączną kwotę 532.000,00zł. Zadanie było dotowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu,
- 21 – 22 grudnia 2023 r. - przetransportowano i zutylizowano odpady niebezpieczne w ilości około 32 Mg na łączną kwotę 200.000,00 zł. Zadanie było dofinansowane w formie dotacji celowej od Gminy Mogilno.

Należy jednak podkreślić, iż tutejszy Organ nie dysponował i nie dysponuje środkami finansowymi niezbędnymi na całkowity wywóz zalegających odpadów. Bez znacznej pomocy finansowej ze strony instytucji państwowych nie jest możliwy wywóz i utylizacja odpadów.

Z uzyskanych informacji od firm które w poprzednich latach dokonywały transportu i utylizacji odpadów znajdujących się na przedmiotowym terenie, można przypuszczać, że pozostałe odpady w ilości ok. 1170 Mg zawierają również, podobnie jak wcześniej zutylizowane, odpady o kodach:

- 07 01 08* (inne pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne),
- 08 01 11* (odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne),
- 08 01 16 (szlamy wodne zawierające farby i lakiery inne niż wymienione w 08 01 15),
- 15 01 10* (opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone),
- 15 02 02* (sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)),
- 16 10 01* (uwodnione odpady ciekłe zawierające substancje niebezpieczne),
- 20 01 19* (środki ochrony roślin).

Należy wspomnieć, że teren działek nr 111 i 112 w miejscowości Wszedzień jest regularnie monitorowany przez służby podległe Starości Mogileńskiemu w celu ograniczenia możliwości gwałtownego wzrostu oddziaływania na środowisko oraz zmniejszeniu zagrożenia pożarowego. Czynności te będą wykonywane do momentu wywieżenia całości odpadów niebezpiecznych zgromadzonych na przedmiotowym terenie.

Zgodnie z art. 226b ustawy o odpadach do dnia 31 grudnia 2027 r. właściwy organ o którym mowa w art. 26a ust. 2, może otrzymać środki z budżetu państwa z przeznaczeniem na wykonanie działań o których mowa w art. 26a ust. 1. W przypadku gdy właściwym organem jest organ jednostki samorządu terytorialnego kwota dofinansowania może stanowić więcej niż 80 % kosztów wykonania tych działań. Kwota dofinansowania nie może być wyższa niż 99 % kosztów wykonania tych działań.

W uzasadnieniu do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz ustawy o zmianie ustawy o odpadach i niektórych innych ustaw wskazano, że wprowadzany przepis art. 226b ustawy o odpadach ma na celu umożliwienie przekazania środków z rezerwy celowej budżetu państwa właściwym organom, w szczególności gminom, które borykają się z problemem nielegalnie nagromadzonych odpadów zagrażających życiu i zdrowiu ludzi oraz środowisku (w trybie art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.). Wprowadzony przepis ma charakter epizodyczny (jego okres obowiązywania uregulowano do końca grudnia 2027 r.) i ma on stanowić uzupełniające źródło finansowania zadania o którym mowa w art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach, w przypadku dostępności środków z rezerwy celowej. Celem nowego przepisu jest zwiększenie wachlarza instrumentów służących usuwaniu skutków nielegalnego gospodarowania odpadami. W przepisie tym dodatkowo ustanowiono maksymalny poziom dofinansowania, co ma na celu możliwie największe zaangażowanie organów administracji w realizację przedsięwzięć, a w konsekwencji możliwie najbardziej rzetelne wydatkowanie i rozliczanie przez beneficjentów środków publicznych.

Dodatkowo obowiązujące przepisy prawa, tj. art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), umożliwiają przekazanie środków z rezerwy celowej właściwym organom administracji samorządowej w wysokości do 80 %, jednak pozostałe 20 % środków musi pochodzić z innych źródeł, dlatego też nowy przepis umożliwia przekazanie środków z rezerwy celowej właściwym organom administracji samorządowej w wysokości ponad 80 % i jednocześnie umożliwia ewentualne pozyskanie przez te organy środków z innych źródeł finansowania (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa inne źródła finansowania nie stanowią środków własnych samorządu). Taki montaż finansowy ma na celu domknięcie luki finansowej, która może się pojawić przy finansowaniu działań prowadzonych na podstawie art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach.

Obowiązujące przepisy prawa umożliwiają pozyskanie finansowania na zadanie, o którym mowa w art. 26a ustawy o odpadach. W 2019 r. w ramach nowelizacji przepisów ustawy o odpadach wprowadzono do ustawy art. 26a zgodnie z którym, w przypadku gdy ze względu na zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska, konieczne jest niezwłoczne usunięcie odpadów, właściwy organ administracji publicznej wykonuje działania polegające na usunięciu odpadów i gospodarowaniu nimi. Równocześnie wprowadzono przepisy do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), zwiększające możliwości dofinansowania usuwania odpadów ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW, art. 400a ust. 1 pkt 8c ww. ustawy). NFOŚiGW przygotował

program priorytetowy „Usuwanie porzuconych odpadów” dedykowany właściwym organom administracji w celu wsparcia finansowego usunięcia odpadów prowadzonego w trybie art. 26a ustawy o odpadach. Pierwszy nabór w ramach programu priorytetowego „Usuwanie porzuconych odpadów” rozpoczął się w 2019 r. Od dnia utworzenia programu priorytetowego i rozpoczęcia naborów dofinansowanie było możliwe w formie dotacji w wysokości od 10 % do 80 % kosztów kwalifikowanych i pożyczki w wysokości do 100 % kosztów kwalifikowanych oraz od dnia 11 sierpnia 2023 r. do końca 2023 r. również w formie dotacji w wysokości do 100 % kosztów kwalifikowanych w przypadku przedsięwzięć stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska wskazanych przez ministra właściwego do spraw klimatu. Do końca 2024 r. istniała tylko jedna forma dofinansowania, tj. dofinansowanie w formie pożyczki – do 100 % kosztów kwalifikowanych. Program priorytetowy „Usuwanie porzuconych odpadów” stanowi znaczące obciążenie zobowiązania wieloletniego „gospodarowanie odpadami”, w ramach którego finansowane są również m.in. programy: „Racjonalna gospodarka odpadami”, „Ochrona powierzchni ziemi” i „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”, jak również programy z zakresu edukacji ekologicznej czy program LIFE. Stan środków na zobowiązaniu wieloletnim „gospodarowanie odpadami” na dzień 20 maja 2024 r. wynosił 87 652,5 tys. zł. Z uwagi na poziom wydatków wynikających z dotychczas zawartych zobowiązań oraz aktualny stan i przychody zasilające zobowiązanie „gospodarowanie odpadami” brak było możliwości dla udzielenia dofinansowania przedsięwzięć w ramach będących w ocenie złożonych wniosków. Do 2024 roku NFOŚiGW nie dysponował wystarczającymi środkami dla sfinansowania tych inwestycji, jak również kompleksowych długotrwałych działań związanych z usuwaniem porzuconych odpadów.

Jednym z głównych problemów wskazywanych przez właściwe organy administracji w realizacji usuwania odpadów są zbyt małe środki finansowe na przedsięwzięcia usuwania odpadów, mimo utworzenia przez NFOŚiGW odpowiedniego programu. Niejednokrotnie organy te, w szczególności gminy, ale również powiaty występowały do Ministerstwa Klimatu i Środowiska o pomoc finansową w usunięciu zalegających nielegalnie odpadów w związku z posiadaniem niewystarczających środków na usunięcie odpadów.

Z punktu widzenia administracji samorządowej finansowanie ze środków publicznych usuwania nielegalnie zdeponowanych odpadów musi zostać zwiększone, niemniej jednak istotne jest, aby proces ten odbywał się stopniowo, z uwzględnieniem nie tylko możliwości finansowych budżetu państwa, ale również mocy przerobowych krajowych instalacji do przetwarzania odpadów.

Niemniej jednak nowy przepis wprowadzający możliwość przekazania środków z rezerwy celowej właściwym organom administracji ma być uzupełniającym źródłem finansowania zadania, o którym mowa w art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach. Docelowym źródłem finansowania ww. zadania powinno być dofinansowanie ze środków NFOŚiGW. Natomiast trzyletni okres wprowadzony zapisami art. 226b (w przypadku odpadów z Wszednia planuje się ich usunięcie i utylizację o rok krócej) wydaje się adekwatny, ponieważ wprowadzony przepis daje możliwość skorzystania przez organy administracji z dodatkowej pomocy finansowej na usuwanie odpadów szczególnie zagrażających życiu lub zdrowiu ludzi oraz środowisku przy jednoczesnym podjęciu działań w celu zatrzymania aktualnych źródeł dochodów NFOŚiGW i uzyskanie nowych środków finansowych na program „Usuwanie porzuconych odpadów”, który stanowi docelowe źródło finansowania przedsięwzięcia usuwania odpadów.

Zatem środki z budżetu państwa będą przeznaczane na usuwanie nielegalnie nagromadzonych odpadów z miejsc, dla których spełnione będą wymagania art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach, oraz zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych dotyczącymi rezerwy celowej.

Wydaje się, że biorąc pod uwagę nowe możliwości finansowania samorządów w zakresie usuwania niebezpiecznych odpadów, pojawiła się duża szansa aby po kilku latach wreszcie pozbyć się tej „bomby ekologicznej” z terenu Powiatu Mogileńskiego.

Biorąc pod uwagę powyższe, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy za pośrednictwem Starosty Mogileńskiego w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania ostatniej ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Otrzymują:

- ① Skarb Państwa
reprezentowany przez
Starostę Mogileńskiego
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno

2. a/a

Do wiadomości:

1. Marszałek Województwa
Kujawsko - Pomorskiego
Plac Teatralny 2
87-100 Toruń
2. Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska
ul. Piotra Skargi 2
85-018 Bydgoszcz
3. Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
ul. Dworcowa 81
85-009 Bydgoszcz
4. Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Mogilnie
ul. Tadeusza Kościuszki 4
88-300 Mogilno
5. Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Mogilnie
ul. 900-lecia 3
88-300 Mogilno
6. Burmistrz Mogilna
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno

z up. STAROSTY

Jerzy Łaganowski
CZŁONEK ZARZĄDU

NINIEJSZA(E) DECYZJA (POSTANOWIENIE)
STAŁA(O) SIĘ OSTATECZNA(E)
Z DNIEM07.02.2025.....r

Wiktoria Grabowska
Grabowska
Wydział Ochrony Środowiska,
Architektury, Budownictwa,
Rolnictwa i Leśnictwa
G. Narutowicza, 1 88-300 Mogilno